

Zadanie. Obliczyć granicę

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n-1}{n+1} \right)^n.$$

Rozwiązanie. Przy n dążącym do nieskończoności wyrażenie w nawiasie przyjmuje wartość jeden, rzeczywiście

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n-1}{n+1} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1 - \frac{1}{n}}{1 + \frac{1}{n}} = 1,$$

mamy zatem do czynienia z przypadkiem 1^∞ . Wykonajmy następujące przekształcenia obliczanej granicy

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n-1}{n+1} \right)^n &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{n-1}{n+1} - 1 \right)^n = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{-2}{n+1} \right)^n = \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{\frac{n+1}{-2}} \right)^n = \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\left(1 + \frac{1}{\frac{n+1}{-2}} \right)^{\frac{n+1}{-2}} \right]^{\frac{-2}{n+1} \cdot n}. \end{aligned}$$

Granica wyrażenia w nawiasie kwadratowym jest równa liczbie e , a więc po obliczeniu granicy w wykładniku, ostatecznie mamy

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n-1}{n+1} \right)^n = e^{\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{-2n}{n+1}} = e^{\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{-2}{1+\frac{1}{n}}} = e^{-2}$$

UWAGA 1. Przy obliczaniu granicy skorzystaliśmy z twierdzenia:

Jeżeli w ciągu (a_n) wszystkie wyrazy są różne od zera i jeżeli $\lim_{n \rightarrow \infty} |a_n| = \infty$, to

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{a_n} \right)^{a_n} = e.$$

W naszym przypadku $a_n = \frac{n+1}{-2}$.

UWAGA 2. Podaną granicę możemy obliczyć w inny sposób

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n-1}{n+1} \right)^n = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\left(1 + \frac{1}{-n} \right)^n}{\left(1 + \frac{1}{n} \right)^n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\left[\left(1 + \frac{1}{-n} \right)^{-n} \right]^{-1}}{\left(1 + \frac{1}{n} \right)^n} = \frac{e^{-1}}{e} = e^{-2}.$$

Podobnie jak w rozwiązaniu zadania skorzystaliśmy z twierdzenia powyżej, przy czym w tym przypadku $a_n = -n$ dla wyrażenia w liczniku oraz $a_n = n$ dla wyrażenia w mianowniku.